

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STAAREN TJELTE

Strategi Utveckling Torvalla 2021-2030

Beslutad av:	Kommunfullmäktige, 2021-11-18 § 274
Diarienummer:	Dnr 00568-2019
Dokumentansvarig:	Områdeschef, Näringslivskontoret
Författare:	Liselotte Halvarsson, Näringslivskontoret
Dokumenttyp:	Kommunövergripande strategi
Dokument-ID:	
Version:	Slutversion
Berörd verksamhet:	Samtliga nämnder och förvaltningar
Giltig från:	2021-11-18
Giltig till:	2030-12-31
Antal sidor:	9

1. Inledning

Strategi Utveckling Torvalla anger de viktigaste utvecklingsområdena för hur Östersunds kommun i samverkan med andra aktörer ska arbeta för att stimulera långsiktig förändring och utveckling i Torvalla. En viktig utgångspunkt i arbetet är att stärka de fysiska och upplevda sambanden mellan de olika områdena i Torvalla. En annan viktig del är att arbeta för att stadsdelen ska upplevas som en tryggare och mer attraktiv plats att bo och verka i. Positiva insatser behöver också kommuniceras tydligt för att stärka bilden av Torvalla och för att höja stadelens anseende.

I arbetet med att ta fram strategin har fokus legat på samverkan, samtal och inkludering. Strategins utvecklingsområden bygger på de synpunkter och förslag som har framkommit i samband med de medborgardialoger och undersökningar som har genomförts med invånare, företag, fastighetsägare, föreningar och organisationer med flera i Torvalla.

2. Syfte

Syftet med Strategi Utveckling Torvalla är att peka ut de utvecklingsområden och insatser som behöver prioriteras i Torvalla för att stadsdelen ska kunna utvecklas långsiktigt och hållbart. Strategin ska vara vägledande för politiska beslut och prioriteringar samt för förvaltningarnas långsiktiga arbete i Torvalla.

3. Avgränsningar och förtydliganden

Strategi Utveckling Torvalla ska vara långsiktig och ta sikte på år 2030. Geografiskt fokuserar strategin på områdena Fjällmon, Skogsmon och Ängsmon samt företagsområdet Verksmon. När Torvalla beskrivs avses stadsdelen generellt, i annat fall nämns de olika moarna vid namn.

Arbetet har genomförts parallellt med två andra projekt med geografisk koppling till stadsdelen. Det är Fördjupad översiktsplan Södra Östersund och Stadsrumsanalys Torvalla Odensala. Den fördjupade översiktsplanen fokuserar på fysisk planering och framtida markanvändning. Stadsrumsanalysen är en del i ett politiskt uppdrag att arbeta fram en ny modell för orts- och stadsdelsutveckling.

Strategi Utveckling Torvalla handlar om frågor som berör exempelvis företagande, service, folkhälsa, fritid, attraktivitet, trygghet och mötesplatser.

I arbetet har det framkommit önskemål om ökad närvaro av primärvård i Torvalla, men då detta inte ligger inom kommunens ansvarsområde inkluderas inte frågan i strategin. Frågan om primärvård hanteras i andra sammanhang, i samverkan mellan kommunen och regionen.

Bostadsfrågor hanteras övergripande i kommunens Översiktsplan och Strategi för bostadsförsörjning. Strategi Utveckling Torvalla fokuserar på lokala bostadsfrågor i Torvalla.

I bakgrundsrapporten finns de behov och önskemål som har framkommit i samband med medborgardialogerna presenterade i samlad form. De identifierade behoven av åtgärder redovisas också på en mer detaljerad nivå, vilket kommer att kunna vara ett bra stöd för förvaltningarna i arbetet med insatser kopplade till de olika utvecklingsområdena.

4. Utvecklingsområden

Sju utvecklingsområden har identifierats och prioriterats i Torvalla. Dessa utvecklingsområden presenteras i följande avsnitt. Varje utvecklingsområde kopplas till ett eller flera av kommunens övergripande mål och processgrupper.

4.1 Delaktighet och inflytande

Mål 1. Processgrupp: Offentlig dialog

Känslan av reellt inflytande och delaktighet hos invånarna i Torvalla behöver öka och kommunen ska möjliggöra för olika målgrupper att vara delaktiga och påverka frågor som berör dem. Utvecklingen ska ske på jämställda och jämlika villkor och integration, inkludering och mångfald är förutsättningar för områdets utveckling.

Fokus måste läggas på att öka det demokratiska inflytandet i Torvalla och möjliggöra för medborgarna att tillgodogöra sig sina demokratiska rättigheter. I Torvalla finns det valdistrikt i kommunen som hade lägst valdeltagande i de senaste Riksdagsvalen och i senaste EU-valet. Det skiljer sig också mycket åt mellan olika valdistrikt i stadsdelen. Eftersom valdeltagande har en stark koppling till utanförskap och låg känsla av delaktighet behöver det genomföras ett aktivt arbete kring demokratifrågor i Torvalla.

Insatser behöver genomföras som ska minska känslan av utanförskap bland barn och unga samt barnfamiljer och öka deras möjligheter till delaktighet och inflytande. Arbetet ska ske tillsammans med de boende i Torvalla för att hitta gemensamma lösningar som gör skillnad på lång sikt. Invånarna måste få vara delaktiga i frågor som har betydelse för dem och i utvecklingen av sin egen stadsdel.

Äldres möjligheter att påverka frågor och beslut som berör dem behöver förbättras, då äldre upplever att de många gånger inte blir lyssnade på. Det ska därför göras insatser och föras dialog med äldre i Torvalla för att se hur målgruppens inflytande och delaktighet kan öka.

Dialogen och samverkan behöver utvecklas och stärkas med de boendes egna organisationer och med det lokala föreningslivet i Torvalla.

4.2 Attraktivitet och tillgänglighet

Mål 2. Processgrupp: Leda, styra och organisera samhällsstruktur

Kommunen ska i all samhällsplanering verka för att Torvalla ska utvecklas till en mer attraktiv och tillgänglig stadsdel där invånarna trivs och mår bra. Med en attraktiv stadsdel menas en plats där människor vill bo, leva och verka. Om Torvalla utvecklas som plats är det möjligt att höja invånarnas positiva känsla och stolthet för sitt område. Stadsdelens status påverkar även företagens och fastighetsägarnas vilja att satsa och utveckla verksamheter och fastigheter i området.

Ett sätt att arbeta för att Torvalla ska bli en mer attraktiv stadsdel är att utveckla Torvalla centrum till en levande och öppen plats, där människor och verksamheter kan mötas och interagera med varandra. Ökade flöden av människor inom stadsdelen och mellan Torvalla och övriga staden ger underlag för utökad offentlig och kommersiell service och stärker känslan av trygghet. Det i sin tur höjer områdets attraktivitet.

Ett annat sätt att upprätthålla och öka Torvallas attraktivitet är att satsa på löpande underhåll och långsiktig utveckling av både inom- och utomhusmiljöer i Torvalla. Det måste finnas en omsorg för den fysiska miljön, om den ska kunna bidra till ökad trivsel, tillgänglighet och en positiv känsla för området.

Torvallas utbud ska på ett bättre sätt tillgängliggöras och anpassas efter medborgarnas behov. Det handlar om att till exempel anpassa lokal offentlig service och kollektivtrafik till de behov som invånarna har.

Den fysiska tillgängligheten inom och till stadsdelen ska förbättras, exempelvis genom höjda ambitionsnivåer avseende drift och skötsel av gator, vägar och gång- och cykelvägar. Tillgängligheten i utomhusmiljöer kan också förbättras genom att till exempel placera ut fler sittbänkar på lämpliga platser i stadsdelen.

Den digitala infrastrukturen behöver förbättras. Det handlar framförallt om att stärka mobiltäckningen i Torvalla. Det är en viktig fråga för ökad tillgänglighet och för att kunna vara delaktig, självständig och aktiv. Bra mobiltäckning är också en viktig trygghetsfråga, särskilt när det gäller Vård- och omsorgsnämndens målgrupper.

Mål 3. Processgrupp: Främjande av näringsliv och utveckling

Ett konkret sätt att stärka Torvallas attraktivitet och identitet är att arbeta med insatser som till exempel Torvalladagen. Att återinföra Torvalladagen skulle bidra till att skapa ökad trivsel, medverka till att minska utanförskap och stärka det lokala engagemanget, stoltheten och ambassadörsskapet för stadsdelen.

Mål 5. Processgrupp: Leda, styra och organisera kultur, fritid och turism

I Torvalla är utomhuskonsten en viktig del av stadsdelens identitet. Utomhuskonsten behöver restaureras och utvecklas för att kunna fortsätta vara en attraktiv del av Torvalla. Konsten måste också tillgängliggöras och kommuniceras för att fler ska kunna ta del av den.

4.3 Trygghet

Mål 2. Processgrupp: Leda, styra och organisera samhällsstruktur

Kommunen behöver se över vilka åtgärder som går att genomföra i Torvallas utomhusmiljöer för att öka medborgarnas upplevda trygghet. Det handlar bland annat om att stärka belysningen på platser där det finns behov av utökad belysning och att röja gångvägar från sly och växtlighet för att öka känslan av trygghet.

På vissa platser i Torvalla upplevs trafiksituationen som otrygg. Speciellt i miljöer där det rör sig många barn och ungdomar, som vid skolor och förskolor. Det behöver därför göras en översyn av trafiksituationen på dessa platser, för att se om det är möjligt att skapa tryggare trafikförhållanden för invånarna i Torvalla.

Mål 2. Processgrupp: Fysisk planering

Frågor kring trygghet måste tas med i den långsiktiga fysiska planeringen av Torvalla och i arbetet med stadsdelens framtida utformning. Det gäller både i kommunens översiktsplan och i den fördjupade översiktsplanen för området.

Mål 1. Processgrupp: Offentlig dialog

För att öka upplevelsen av trygghet behöver dialogen och samverkan mellan olika samhällsaktörer och de boende i Torvalla stärkas. Olika aktörer måste tillsammans hitta arbetssätt som ökar trygghetskänslan och som bidrar till att skapa goda relationer mellan samhällets organisationer och invånarna i Torvalla.

4.4 Företagande

Mål 3. Processgrupp: Främjande av näringsliv och utveckling

Kommunen ska värna om ett gott företagsklimat och verka för att företagen ska se Torvalla och Verksmon som en attraktiv plats att bedriva verksamhet i. Ett företagsklimat som möjliggör för nya företag att starta och befintliga företag att växa och utvecklas. Kommunen ska fortsatt föra en löpande dialog med företagen i Torvalla kring behov och framtida utveckling.

Näringslivet spelar en viktig roll i utvecklingen av Torvalla och samverkan behöver stärkas mellan företagen och civilsamhället. Företagen är inte en fristående del av samhället, utan en förutsättning för utveckling och en attraktiv stadsdel. Det är därför viktigt att näringslivet är med och skapar nätverk och aktiviteter som stärker stadsdelen och som bidrar till ökad gemenskap, högre trivsel och stärkt sammanhållning i Torvalla. Ett exempel på en sådan aktivitet är Torvalladagen.

Mål 2. Processgrupp: Fysisk planering

Tillgången till mark för etablering av fler företag och verksamheter i Torvalla behöver ses över i kommunens översiktsplanering och i den fördjupade översiktsplaneringen för stadsdelen. Att skapa förutsättningar för etablering av nya företag är en viktig utgångspunkt för att kunna nå kommunens långsiktiga befolkningsmål. Det finns från företagets sida också en uttalad vilja att etablera nya verksamheter och att flytta och utöka befintliga verksamheter i Torvalla. Det saknas dock mark för detta i större skala. Det behöver därför upprättas detaljplaner som skapar möjligheter för utveckling av fler företag och verksamheter i området.

Mål 2. Processgrupp: Leda, styra och organisera samhällsstruktur

Infrastruktur, kommunikationer och tillgänglighet behöver stärkas för att Verksmon och övriga Torvalla ska fortsätta vara ett attraktivt och väl fungerande område för företag. Det handlar bland annat om satsningar på skyltning, utökad snöröjning och sandning, elförsörjning och bättre kollektivtrafik till och från företagsområdet.

Tryggheten för företag i Torvalla och Verksmon måste öka och det behöver göras åtgärder för att minska risken för stölder, inbrott och skadegörelse.

4.5 Bostäder

Mål 3. Processgrupp: Bostads- och lokalförsörjning

Kommunen ska verka för att Torvalla har en blandning av olika hustyper och upplåtelseformer, för att kunna möta invånarnas behov och förutsättningar.

I Torvalla är efterfrågan stor på både hyresrätter i flerbostadshus och småhustomter. För att långsiktigt och hållbart kunna möta den efterfrågan som finns på bostäder, behöver det i första hand planeras för att komplettera med de typer av bostäder som saknas i respektive del av Torvalla.

Hyresnivån på hyresrätter är ofta en begränsning i nyproduktionen, eftersom kostnaderna blir betydligt högre än i det befintliga beståndet. I Torvalla är hyresnivån i det befintliga beståndet idag låg. För att möta efterfrågan på bostäder från hushåll med låga inkomster behöver kommunen titta på möjligheter till innovativa projekt och boendeformer samt hur kommunen kan stödja det första steget in på den ägda bostadsmarknaden.

Kommunen ser en framtida demografisk utveckling, med en stark ökning av medborgare i den äldre åldersgruppen, vilket gäller även för Torvalla. Målet är att äldre ska kunna bo kvar längre i sina egna ändamålsenliga bostäder. Det innebär att det behöver göras både tillgänglighetsanpassningar i det befintliga beståndet och att nya bostäder ska byggas tillgängliga.

4.6 Hälsa och välmående

Mål 5. Processgrupp: Leda, styra och organisera kultur, fritid och turism

Det behöver skapas tillgängliga och attraktiva idrottsområden, lekplatser, spontanidrottsanläggningar och mötesplatser i Torvalla. Satsningarna ska bidra till att stärka sammanhållningen i Torvalla och öka det fysiska och psykiska välmåendet, för en bättre folkhälsa i stadsdelen. Kommunen behöver identifiera, värna om kvaliteter och ta hand om de platser och områden som är värdefulla för hälsa och välmående i Torvalla idag. Området nedanför Torvallaskolan är ett exempel på en plats som har stor potential att kunna utvecklas som attraktivt aktivitetsområde och mötesplats.

Utvecklingen av idrotts- och aktivitetsanläggningar och lekplatser ska medverka till att förbättra den fysiska hälsan och locka till mer spontan rörelse, glädje och lek. De satsningar som genomförs ska vara hälsofrämjande, tillgängliga och jämlikt fördelade mellan till exempel olika åldrar och kön, för att bidra till att bibehålla och stärka medborgarnas hälsa.

Samtalen med både unga och vuxna i Torvalla har visat att behovet är stort av att skapa attraktiva och trygga mötesplatser för ungdomar. Det handlar framförallt om mötesplatser för äldre ungdomar, där ungdomarna känner sig välkomna, där det finns en inbjudande verksamhet och ett fungerande vuxenstöd. I ett sådant arbete måste ungdomarna få vara delaktiga och ha inflytande, så att det skapas ett äkta engagemang och känsla i frågorna.

Behovet är också stort av andra former av mötesplatser för invånare i olika åldrar. Bland annat en större samlingslokal, för att möjliggöra olika typer av evenemang och aktiviteter inomhus.

En annan viktig mötesplats att bibehålla och stärka i stadsdelen är Djur- och kulgården. Verksamhet som kulturskolans El Sistema behöver fortsatt främjas och utvecklas i Torvalla.

Mål 4. Processgrupp: Leda, styra och organisera utbildning

Skolan spelar en central roll för barns och ungdomars utveckling och är också en viktig mötesplats för föräldrar och andra vuxna. Skolan behöver fortsatt arbeta med frågor som trygghet, värdegrundarbete och ökad skolnärvaro i hela Torvallaområdet. Samarbetet mellan samtliga grundskolor i stadsdelen måste stärkas för att lyckas med arbetet långsiktigt. Samverkan behöver också utvecklas med andra samarbetspartners, som bland annat civilsamhället, för att kunna utöka stödet till eleverna både i skolan och på fritiden.

Stödande insatser kopplat till barn och ungdomar behöver fortsatt stärkas, då det har framkommit i samtalen att den psykiska ohälsan är utbredd bland unga i Torvalla. Det handlar både om behov av insatser i skolan och i samhället i övrigt. Olika former av möjliga kontakter och samtal med vuxna i skolan behöver ses över, utifrån ungdomarnas önskemål om att hitta nya tillvägagångssätt för kontakter med vuxna.

Skolgårdsmiljöer måste utvecklas för att förbättra den fysiska hälsan och välmåendet bland barn och unga och locka till mer spontan rörelse under skoltid. Behovet är särskilt stort vid Torvallaskolan, som idag inte har någon skolgård alls. De satsningar som görs skulle också kunna nyttjas av flera olika målgrupper och aktörer i Torvalla under både skoltid, kvällar och helger.

Mål 4. Processgrupp: Annan pedagogisk verksamhet

En översyn behöver göras av Öppna förskolans roll och verksamhet i Torvalla. Öppna förskolans uppdrag är bland annat att utgöra en lättillgänglig mötesplats och ge möjlighet för barn och föräldrar att stärka och bredda sitt sociala nätverk.

4.7 Service och information

Mål 8. Processgrupp: Medborgarservice

Den kommunala närvaron och den lokala offentliga servicen behöver stärkas i Torvalla. Det innebär bland annat att utöka medborgarservicen. Det kan göras genom att exempelvis etablera ett medborgarkontor i Torvalla. Det digitala utanförskapet är utbrett bland vissa målgrupper och stöd och hjälp behövs i olika frågor. Det handlar om vägledning med olika digitala tjänster, kontakt med myndigheter, översättning, information och användande av datorer med mera.

Utökad medborgarservice kan också innebära nya mötesplatser för de boende i Torvalla. Det skulle också kunna leda till nya aktiviteter, kompetensutveckling och stärkt samverkan mellan olika aktörer i området.

Mål 8. Processgrupp: Informationsförsörjning

Informationen kring kommunens verksamheter behöver förbättras och göras mer tillgängliga för medborgarna. Det handlar bland annat om att se över kommunens informationskanaler vad gäller att söka vård, stöd och omsorg. Ett arbete behöver också göras för att på ett bättre sätt tillgängliggöra och sprida information kring aktiviteter som anordnas för olika målgrupper i Torvalla. Särskilt fokus ska ligga på målgruppen äldre.

5. Uppföljning och kommunikation

Strategi Utveckling Torvalla ska gälla fram till år 2030. En halvtidsutvärdering kommer att genomföras, för att se vilka resultat som har uppnåtts samt för att se över behov av eventuella justeringar i strategin. Årliga uppföljningar kommer också att göras i Kommunstyrelsen och i Kommunledningsgruppen.

Varje enskild förvaltning ansvarar för att kommunicera de aktiviteter som genomförs i Torvalla kopplat till strategin. På det sättet kan kommunen tillsammans med andra aktörer arbeta aktivt med olika budskap och kanaler för att lyfta positiva insatser som genomförs i Torvalla.

6. Relaterade dokument

- Bakgrundsrapport till Strategi Utveckling Torvalla, inklusive bilagor
- Näringslivsstrategi för hållbar tillväxt 2022-2026
- Strategi för bostadsförsörjning 2021-2025 (under framtagande)
- Översiktsplan 2040 (under revidering)
- Fördjupad Översiktsplan Södra Östersund (under framtagande)